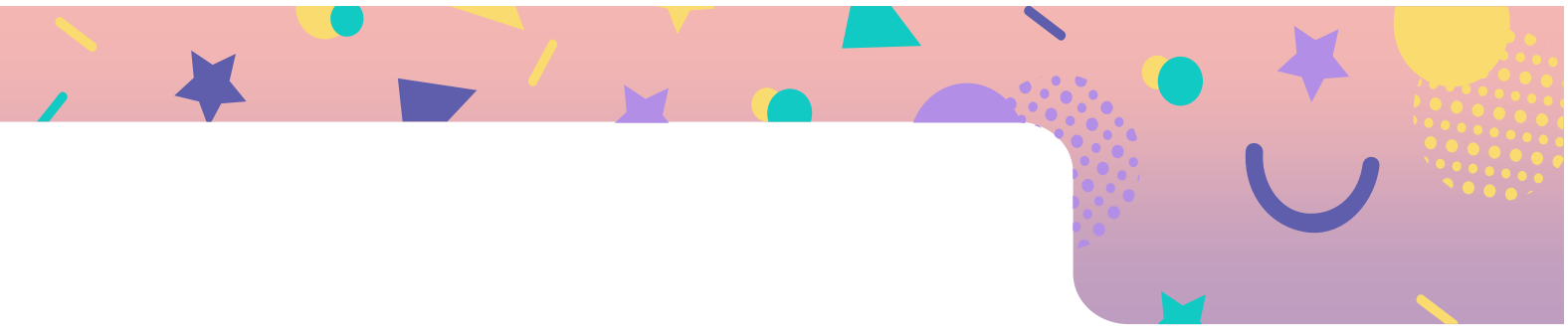

Publikacija
***Prilagojeni program za predšolske otroke
s posebnimi potrebami –
VRTEC PIVKOLIN***

DR.
LJUDEVITA
PIVKA
PTUJ

OSNOVNA ŠOLA DR. LJUDEVITA PIVKA, ULICA 25. MAJA 2A, 2250 PTUJ

Telefon: 02 771 07 80 Telefaks: 02 771 07 85 E-pošta: os.l-pivka@guest.arnes.si

Matična št.: 5087201 DŠ: 61373800 www.osl-pivka.si

Publikacija

***Prilagojeni program za
predšolske otroke s posebnimi
potrebami –***

VRTEC PIVKOLIN

NAGOVOR RAVNATELJICE

Zgodnje otroštvo je za razvoj človeka zelo pomembno. Prikrasnost v zgodnjem otroštvu ima lahko težko popravljive posledice v kasnejšem življenju. Temeljno načelo skrbi za otroke s posebnimi potrebami je zato čim zgodnejše odkrivanje otrokovih težav in posebnih potreb ter takojšnje zagotavljanje ustrezne pomoči otroku in njegovi družini (Opara, Kastelic in Stopar, 2013).

S 1. januarjem 2019 je začel veljati Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP). S tem zakonom se ureja celostna zgodnja obravnava otrok s posebnimi potrebami.

Zgodnja obravnava otrok s posebnimi potrebami je izredno pomembna, česar se zavedamo tudi v predšolskem oddelku s prilagojenim programom Pivkolin, ki deluje v okviru OŠ dr. Ljudevita Pivka Ptuj. Oddelek je začel delovati pod našim okriljem s 1. 9. 2022.

Strokovno obravnavo otrok s posebnimi potrebami izvajajo za to usposobljeni strokovnjaki, in sicer specialna in rehabilitacijska pedagoginja, logopedinja, delovna terapevtka, fizioterapevt ter pomočnica vzgojiteljice. Pri svojem delu se poslužujejo različnih metod dela, s katerimi seznajajo tudi starše, da jih lahko prenesejo v domače okolje.

Delo v skupini je zastavljeno timsko, prav tako je za vsakega učenca izdelan individualiziran program. V skupini težimo k temu, da vsak otrok lahko optimalno napreduje v svojem tempu glede na individualne potrebe.

Vsako leto bomo v mesecu marcu organizirali dan odprtih vrat, kjer bomo predstavili, kako poteka delo v oddelku.

Naš cilj je, da se otroci v vrtcu dobro počutijo, se razvijajo in tako napredujejo na vseh področjih.

»En sam otroški smeh, pa bo najsvetejši dan še bolj svet.« R. G. Ingersoll

mag. Lidija Marin, ravnateljica

Prilagojeni program za predšolske otroke s posebnimi potrebami – VRTEC PIVKOLIN

Prilagojeni program za predšolske otroke je namenjen predšolskim otrokom z večjimi težavami v razvoju, ki se težko oziroma se ne zmorejo vključiti v redne oddelke vrtca. Zgodnja obravnava ima veliko vlogo pri nadaljnjem razvoju predšolskega otroka, saj ga pospeši in zmanjša možnost poslabšanja stanja. Zajema tudi psihosocialno pomoč staršem, ki se ob rojstvu otroka znajdejo v veliki stiski.

**K OŠ dr. Ljudevita Pivka se je v šolskem letu 2022/23 priključil
predšolski oddelek s prilagojenim programom PIVKOLIN**

PODATKI VRTCA PIVKOLIN

Predšolski oddelek s prilagojenim programom Pivkolin je enota OŠ dr. Ljudevita Pivka Ptuj.

Ravnateljica: mag. Lidija Marin

Naslov:

Vrtec Pivkolin
Ulica 25. maja 2a
2250 Ptuj

ODDELKI VRTCA:

Oddelek Pivkolin

Vzgojiteljica s specialno-pedagoškimi znanji: Barbara Lendero

Pomočnica vzgojiteljice: Suzana Bezjak

Oddelek Mehurčki

Vzgojiteljica s specialno-pedagoškimi znanji: Silvija Belšak Viher

Pomočnica vzgojiteljice: Suzana Kolbl

Oddelek Mravljice

Vzgojitelj: Matija Brmež

Pomočnica vzgojitelja: Nina Ramšak

4. pomočnica vzgojiteljev: Nuša Kališnik

TELEFONSKE ŠTEVILKE IN E-NASLOVI matične šole:

Ravnateljica: mag. Lidija MARIN, 02/771 07 81

Pomočnice ravnateljice:

Vodja vrtca: Tanja RUGANI, 02/771 07 87, tanja.rugani@pivkaptuj.si

Borislava MUNDA, 02/771 07 88, 041 345 337, borislava.munda@pivkaptuj.si

Darinka ROJKO PIČERKO, darinka.rojko-picerko@pivkaptuj.si

Delovna terapija: Tanja KNEHTL, tanja.knehtl@pivkaptuj.si

Tajništvo: Izidora BELOVIČ, 02/771 07 80

Računovodstvo: Ksenija ROJKO, 02/771 07 83

Knjigovodstvo: Simona LAH, 02/771 07 86

OBČINE USTANOVITELJICE

Ustanoviteljice enote vrtca Pivkolin so enake kot ustanoviteljice OŠ dr. Ljudevita Pivka: Mestna občina Ptuj, Občina Cirkulane, Občina Destrnik, Občina Dornava, Občina Gorišnica, Občina Hajdina, Občina Juršinci, Občina Kidričevo, Občina Majšperk, Občina Markovci, Občina Podlehnik, Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah, Občina Trnovska vas, Občina Videm, Občina Zavrč in Občina Žetale.

CILJI IN NAČELA PREDŠOLSKE VZGOJE

Splošni cilji predšolske vzgoje v vrtcu (4. člen Zakona o vrtcih):

- razvijanje sposobnosti razumevanja in sprejemanja sebe in drugih,
- razvijanje sposobnosti za dogovarjanje, upoštevanje različnosti in sodelovanje v skupinah,
- razvijanje sposobnosti prepoznavanja čustev in spodbujanje čustvenega doživljanja ter izražanja,
- negovanje radovednosti, raziskovalnega duha, domišljije in intuicije ter razvijanje neodvisnega mišljenja,
- spodbujanje jezikovnega razvoja za učinkovito in ustvarjalno uporabo govora, kasneje pa tudi branja in pisanja,
- spodbujanje doživljanja umetniških del in umetniškega izražanja,
- posredovanje znanj z različnih področij znanosti in iz vsakodnevnega življenja,
- spodbujanje telesnega in gibalnega razvoja ter
- razvijanje samostojnosti pri higienskih navadah in pri skrbi za zdravje.

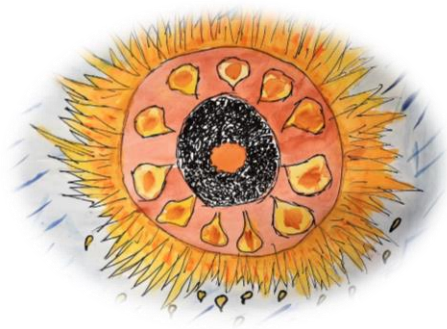
Načela predšolske vzgoje (Kurikulum za vrtce)

Za uspešno uresničevanje ciljev mora predšolska vzgoja potekati po sledečih načelih:

- odprtost kurikuluma, avtonomnost in strokovnost,
- uravnoteženost med kurikulumom in otrokovimi razvojnimi značilnostmi,
- demokratičnost in pluralnost (različni pristopi, modeli in oblike dela),
- razvojno-procesni pristop,
- aktivno učenje in zagotavljanje različnih možnosti izražanja.

Za vzgojo predšolskih otrok s posebnimi potrebami so poleg vseh načel, navedenih v Kurikulumu za vrtce, pomembni še:

- načelo pravočasne usmeritve v ustrezen program,
- načelo interdisciplinarnosti,
- načelo integracije/inkluzije,
- načelo individualizacije,
- načelo celovitosti,
- načelo kontinuiranosti programov.

KAKO DO VRTCA S PRILAGOJENIM PROGRAMOM ZA PREDŠOLSKE OTROKE?

Ob prvem sumu, da ima otrok motnje v razvoju, izvede zdravnik specialist pediater pregled in usmeri starše k posameznim strokovnim delavcem znotraj centra za zgodnjo obravnavo. Po navadi se center nahaja v zdravstvenem domu ali bolnišnici.

Za posameznega otroka zdravnik določi člane multidisciplinarnega tima s področja zdravstva, vzgoje in izobraževanja ter socialnega varstva, ki nudijo pomoč otroku in družini – to so zdravnik pediater, logoped, delovni terapevt, fizioterapevt, socialni delavec. Tim skrbi za izboljšanje kvalitete življenja družine otroka s posebnimi potrebami.

Naloge multidisciplinarnega tima so:

- diagnostika otroka,
- ocena zmožnosti in potreb otroka ter njegovih staršev,
- priprava in spremljanje individualnega načrta pomoči družini,
- preverjanje doseganja ciljev iz individualnega načrta pomoči družini,
- informiranje o možnih oblikah pomoči in socialnih pravicah,
- izdelava načrta za prehod v vrtec, zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, socialnovarstveni zavod in programe osnovne šole.

Otroci se v program razvojnega vrtca vključijo na podlagi multidisciplinarnega zapisnika skozi vse šolsko leto.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI NA MATIČNI ŠOLI

Na matični šoli se izvajajo naslednji vzgojno-izobraževalni programi:

- **PRILAGOJEN VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM (NIS)**, v katerega so vključeni otroci z lažjimi motnjami v duševnem razvoju in z avtističnimi motnjami,
- **POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (PPVI)**, ki ga obiskujejo otroci in mladostniki z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju,
- **VZGOJNI PROGRAM**, v katerega se vključijo učenci na osnovi odločbe, ki jo izda Zavod za šolstvo. Učencem je zagotovljeno 24-urno varstvo po pouku od ponedeljka do petka, ko se le-ti vrnejo domov. Učno delo in popoldanske aktivnosti se izvajajo v prostorih šole, večere pa učenci preživljajo v prostorih Dijaškega doma Ptuj.

PROGRAM VRTCA

Prilagojeni program za predšolske otroke je sestavljen na osnovi nacionalnega programa za predšolske otroke – Kurikuluma za vrtce. Sprejet je bil na 92. seji Strokovnega sveta Republike Slovenije za splošno izobraževanje dne 22. junija 2006.

V njem so opredeljena področja dejavnosti: **jezik, družba, narava, matematika, umetnost in gibanje.**

Otroci so deležni dejavnosti z vseh področij vzgojnega dela, kar pripomore k optimalnemu razvoju posameznika. Dejavnosti so prilagojene letnim časom, individualnim sposobnostim otrok, dogodkom v okolju, praznikom in potrebam ter željam otrok.

UVAJANJE OTROK V VRTEC

Za otoka je vključitev v vrtec obdobje velikih sprememb in novih doživetij. V vrtcu srečuje nove osebe, sooča se z novimi navadami, zato se v njem nakopiči veliko različnih občutkov. Pomembno je, da je vključevanje v vrtec za otoka čim manj stresno. Na vključitev se morajo z otrokom pripraviti tudi starši in jo sprejeti kot pozitivno izkušnjo.

Otok se bo v vrtcu dobro počutil, ko bo imel več pozitivnih izkušenj. Ugotoviti mora, da se starši redno vračajo ponj v vrtec, da ga imajo radi in da je v vrtcu prijetno. V času prilagajanja je dobro, da je otok v vrtcu prisoten krajši čas, nato pa ta čas podaljšujemo. Tako si otok pridobi pozitivne izkušnje glede bivanja v vrtcu in zaupanje do novih oseb.

HRANJENJE, POČITEK IN DRUGE VSAKODNEVNE DEJAVNOSTI

HRANJENJE

Hranjenje v vrtcu poteka umirjeno, pri obrokih se ne hiti, otrok se ne primerja. Upoštevajo se navade in posebnosti družine, npr. vegetarijanska prehrana. Pri hranjenju poskušamo doseči čim večjo samostojnost otroka glede na njegove sposobnosti.

Hrana je motivacija za učenje komunikacije in govora. Otroci se pri tem učijo, kako izražati svoje želje in potrebe. Otroka se s hrano ne sili.

Otroku, ki ima predpisano medikamentozno terapijo zaradi kroničnih obolenj, se ta nudi v vrtcu po dogovoru s starši in zdravstveno službo.

Prehodi od dejavnosti h kosilu, od kosila k počitku in od počitka k drugim dejavnostim potekajo postopoma in brez hitenja.

POČITEK

Počitek in spanje nista časovno strogo določena, odvisna morata biti od potreb posameznega otroka in nista obvezna. Otrok s posebnimi potrebami ima možnost počitka tudi izven predvidenega časa za počitek, če to potrebuje.

Organizacija počitka in prilagoditev ležišč sta odvisna od starosti otrok, od vrste dejavnosti, ki so potekale pred počitkom, ter od posebnih potreb otroka glede na različne vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj. Pri organizaciji počitka se upošteva in spoštuje otrokove želje in potrebe. Način in dolžina počitka sta usklajena s potrebami vsakega otroka.

PROSTOR

Prostor, v katerem se izvaja prilagojeni program, ima dostop do notranjih in zunanjih površin vrtca. Površine so ločene od ostalih bivalnih in igralnih površin vrtca. Organizacija prostora vrtca je fleksibilna,

nudi možnost izvajanja dejavnosti za celo skupino in možnost umika za posameznega otroka za določen čas. Prostor je prilagojen otrokom in dejavnostim, ki se izvajajo v oddelku ter zunaj njega. Organizacija prostora v vrtcu otroku s posebnimi potrebami omogoča igro, sodelovanje in druženje z vrstniki iz šole. Organizacija dela omogoča tudi občasno druženje z vrstniki iz okoliških vrtcev.

ČAS

Otrok s posebnimi potrebami ima v primerjavi z vrstniki brez posebnih potreb več časa, namenjenega skrbi za samega sebe (hranjenje, osebna higiena, oblačenje in obuvanje), več časa pri vseh vzgojno-izobraževalnih dejavnostih in igri, več časa v procesu učenja. Dejavnosti se pogosteje ponavljajo, kar otrokom omogoča, da si le-te bolje zapomnijo. Otroci imajo možnost dejavnost tudi prekiniti.

PODROČJA DEJAVNOSTI, KI JIH Z RAZLIČNIMI PRISTOPI IN METODAMI ŽELIMO RAZVIJATI V OKVIRU POTENCIALA POSAMEZNEGA OTROKA

- **JEZIK** (opisovanje, pripovedovanje, branje in poslušanje, pogovor, dramatizacija, igra vlog, poslušanje pesmic, pravljic): Otroke spodbujamo h komunikaciji z vrstniki in odraslimi. Jezika se učijo ob poslušanju vsakdanjih pogovorov in ob pripovedovanju literarnih besedil, poslušanju glasnega branja odraslih, pripovedovanju in izmišljanju zgodbic ter pesmic, ob izštevankah, ugankah, besednih igrah. S tem bogatijo svoj besedni zaklad.
- **DRUŽBA** (promet, okoljska vzgoja, socializacija, zdrav način življenja, praznovanja, poklici): Otroci spoznavajo samega sebe in druge, družino, svoj kraj in kulturo.

• **NARAVA** (opazovanje okolja, sprehodi, letni časi, prenos informacij, moje telo, zemlja): Otroci se srečujejo z živo in neživo naravo. Dejavnosti širimo na bližnjo in daljno okolico vrtca.

• **MATEMATIKA** (razvrščanje, barve, oblike, simboli, štetje, orientacija, merjenje): Otroci uporabljajo za matematične igre vsakdanje okolje, predmete, priložnosti in o tem govorijo. Otroci se z matematiko igrajo.

• **GIBANJE** (psihomotorične spretnosti, naravne oblike gibanja, elementarne igre, igre z žogo, plesne igre): Otroci z različnimi dejavnostmi razvijajo gibalne sposobnosti, usvajajo gibalne koncepte, zaznavajo svoje telo, spoznavajo pravila in jih upoštevajo, spoznavajo pomen sodelovanja med vrstniki, ob vsem tem pa doživljajo ugodje in veselje.

• **UMETNOST** (likovna, plesna, glasbena, dramska): Pri glasbenih vsebinah se otroci srečujejo z glasbenim izvajanjem, poslušanjem glasbe, igranjem na glasbila, ustvarjanjem v glasbi in ob glasbi. Otroci spoznavajo različna likovna področja (risanje, slikanje, kiparstvo, odtiskovanje, oblikovanje prostora), animirajo igrače, predmete.

• **OBOGATITVENE DEJAVNOSTI** sodijo v program vrtca. Izvajajo se občasno, daljši ali krajši čas – odvisno od kurikuluma, interesa in sposobnosti otrok ter želja staršev. Načrtujejo in izvajajo jih specialna in rehabilitacijska pedagoginja, pomočnica vzgojiteljice, strokovni delavci različnih področij iz matične šole (glasbeni ter športni pedagog, delovna terapevtka ...).

Načrtovane dejavnosti so:

- **AKTIVNOSTI S POMOČJO ŽIVALI,**
- **GLASBENE DEJAVNOSTI,**
- **PRAVLJIČNE URICE,**
- **MLADI ŠPORTNIK.**

Potek dneva v vrtcu:

- 6.00–8.30: prihod otrok v igralnico in igra v manjših skupinah, individualne zaposlitve, jutranje razgibavanje
- 8.30: zajtrk in nega s poudarkom na samostojnosti pri pripravi miz, skrbi za osebno higieno in hranjenju
- 9.10: dejavnosti ob jutranjem krogu, ki so prilagojene posameznemu otroku glede na njegov individualiziran program, ali igra po želji otrok
- 10.10: skupinske dejavnosti z vsebino letnega delovnega načrta glede na sposobnosti otrok (poslušanje pravljic, športne dejavnosti, likovne in umetniške dejavnosti, učni sprehodi z opazovanjem okolja, razvijanje socialnih veščin, razvijanje komunikacije s pomočjo slikanic, iger z lutkami...)
- 11.30: kosilo s poudarkom na samostojnosti

- 11.45–13.30: počitek ali umirjena igra
- 13.30–14.00: malica s poudarkom na samostojnosti
- 14.00–15.00: igra do odhoda domov

Upoštevajo se tudi posebnosti v prehrani. V primeru diete je potrebno zdravniško potrdilo.

OTROKOV INDIVIDUALIZIRAN PROGRAM

Za optimalni razvoj otroka je potrebno cilje, vsebine, metode in dejavnosti prilagoditi sposobnostim in interesom otroka. Ravnateljica določi strokovno skupino, ki mora v roku 30 dni od vpisa otroka sestaviti individualiziran načrt. Ta temelji na zapisniku multidisciplinarne skupine, opažanj po opazovanju otroka, ugotovitvah defektologa in izkušnjah staršev. Tako sestavljen individualiziran načrt je povsem prilagojen otroku, saj upošteva njegove sposobnosti, interese, izkušnje, tempo dela in stil učenja. Skupni cilj vsem je čim večja samostojnost pri hranjenju, oblačenju, obujanju in uporabi stranišča.

Številčno manjša skupina daje tudi več možnosti za individualni pristop.

Za načrtovanje in spremljanje izvajanja skrbi strokovna skupina, s katero sodelujejo tudi starši. Med šolskim letom se individualiziran program po potrebi prilagaja. Ob koncu šolskega

leta se preveri ustreznost individualiziranega programa in oblikuje smernice za naslednje šolsko leto (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami).

VPIS IN IZPIS

- Starši lahko otroka vpišejo v vrtec po končanem porodniškem dopustu. V vrtec se lahko vpišejo otroci na podlagi multidisciplinarnega zapisnika.
- V vrtec sprejemamo otroke od končanega porodniškega dopusta staršev do vstopa otroka v oddelek posebnega programa vzgoje in izobraževanja. V prilagojeni program za predšolske otroke se lahko vpišejo le otroci na podlagi zapisnika multidisciplinarnega tima centra za zgodnjo obravnavo oz. na podlagi individualnega načrta pomoči družini.
- Otroka se vpiše z izpolnjeno prijavo na posebnem obrazcu, ki se ga dobi pri vodji vrtca ali v tajništvu šole.
- Otroka se lahko izpiše s pisno izjavo na posebnem obrazcu, ki se ga dobi pri vodji vrtca ali v tajništvu šole. Oddati jo je potrebno vsaj 30 dni pred želenim datumom izpisa.

SODELOVANJE S STARŠI

Starši so seznanjeni z možnostmi vzgoje in izobraževanja otroka in možnimi oblikami pomoči družini. Podrobno se seznanijo s prilagojenim programom za predšolske otroke.

Na osnovi informacij se odločijo za ponujene oblike pomoči, ki se jih mora upoštevati.

Zelo pomembno je, da si strokovni delavci pri starših pridobijo zaupanje in jih razbremenijo negotovosti ali strahu, ki ga predstavlja dejstvo, da imajo otroka s posebnimi potrebami. Starši otroka s posebnimi potrebami se v prvih letih otrokovega življenja šele privajajo na dano situacijo in se učijo, kako jo sprejeti, kako vzgajati in negovati otroka ipd.

Za otrokov optimalni razvoj je pomembno pristno sodelovanje vseh vpletenih.

Starši naj čutijo podporo in topel odnos.

- Roditeljski sestanki se izvajajo trikrat letno. Na njih se načrtuje, spremlja in evalvira delo v vrtcu. Izvajajo se tudi razna predavanja, ki so lahko načrtovana ali prilagojena trenutnim potrebam.
- Govorilne ure so namenjene pogovoru o otroku. Potekajo vsak drugi torek v mesecu med 16. in 17. uro. Zaželeno je predhodna najava. Po predhodnem dogovoru so možni pogovori izven rednega časa.
- Ostala sodelovanja: dnevne informacije, skupni roditeljski sestanki, občasna druženja staršev, otrok, specialne pedagoginje in pomočnice vzgojiteljice (prireditve, pravljica urica, igralnica, sprehodi ...).

PREHOD V OŠ

Multidisciplinarni tim najkasneje 6 mesecev pred vstopom v osnovno šolo v zapisniku predlaga program vzgoje in izobraževanja ter pomoč v šoli, pri čemer upošteva tudi mnenje vrtca. Starši vložijo zahtevo za začetek postopka usmerjanja v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Zavod Republike Slovenije za šolstvo na podlagi zapisnika multidisciplinarnega tima izda odločbo o usmeritvi v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Strokovno mnenje komisije za usmerjanje v tem primeru ni potrebno.

STROKOVNI DELAVCI V VRTCU

AVTIZEM

V zadnjih dveh desetletjih je avtizem najhitreje rastoča razvojna motnja. Narasla je za več kot desetkrat, prizadene več kot 1 % populacije. Raziskave so pokazale, da se avtistične motnje (v nadaljevanju AM) lahko zazna že pri starosti osemnajstih mesecev, včasih tudi prej. Diagnoza otroka pri dveh letih starosti s strani izkušenega specializiranega strokovnjaka se že lahko smatra kot zelo zanesljiva. Navkljub temu veliko otrok ne dobi diagnoze, dokler niso precej starejši, običajno šele po vstopu v osnovno šolo. Ta zamik navadno pomeni, da otrok z AM v tem času ne dobiva nujno potrebne podpore, pomoči, pa tudi razumevanja okolja ne,« piše v priročniku Zgodnji znaki avtizma **Linda Lee**, izkušena medicinska sestra in mati otroka z avtizmom. Prej so AM zaznane in diagnosticirane, hitreje se lahko potrebne obravnave pričnejo.

Za vse osebe z MAS je še pred kratkim veljalo, da imajo primanjkljaje na treh glavnih področjih: na področju socialne interakcije, socialne komunikacije in fleksibilnosti mišljenja. Danes govorimo o primanjkljajih na dveh glavnih področjih: pomembnem primanjkljaju na področju socialne komunikacije in interakcije ter na področju vedenja, interesov in aktivnosti.

Avtizma ne more povzročiti neprimerna vzgoja ali travmatični dogodek in ni nalezljiv. Stiki z otroki z avtizmom niso škodljivi, prej nasprotno – ob druženju se otroci naučijo strpnosti, sodelovanja, različnih načinov komunikacije. Vse to je v življenju koristno. Natančen vzrok za pojav avtizma ni znan. Lahko pa na podlagi številnih raziskav predpostavljamo, da so za nastanek avtizma krivi geni, hormoni, dejavniki iz okolja.

Vir: Vesna Melanšek, predsednica Centra za avtizem, Vizita.si

DELO Z OTROKI Z AVTIZMOM – SPECIALNI IN REHABILITACIJSKI PEDAGOG

Otroci z avtizmom informacije iz okolja velikokrat sprejemajo, razumejo in interpretirajo drugače kot nevrotični otroci. Prav zaradi svojih posebnosti v doživljanju in razumevanju sveta potrebujejo tudi drugačne pristope pri učenju.

Pri delu v vrtcu upoštevamo pristope znanstveno podprtih metod, ki v svetu veljajo za učinkovite pri delu z otroki z avtizmom. V naše delo vnašamo elemente strukturiranega poučevanja (TEACCH) za lažje razumevanje in hitrejše učenje otrok z avtizmom. Na področju komunikacije za tiste otroke, ki ne uporabljajo govora kot sredstva komunikacije, uporabljamo različne oblike nadomestne komunikacije (PECS, KPK ...).

Področje senzorne integracije je še eno izmed pomembnih področij, ki ga je potrebno pri delu z otroki z avtizmom upoštevati. Prepoznavanje in upoštevanje različnih senzornih potreb otrok je za nas velikega pomena. Pomagamo si s pomočjo znanj s področja senzorne integracije in pristopa Floortime.

Prizadevamo si, da bi otrokom z avtizmom omogočili čim bolj predvidljivo, varno in spodbudno učno okolje.

(Barbara Žnidarko, prof. spec. ped.)

Kaj je metoda TEACCH?

Metoda TEACCH je oblika nadomestne komunikacije, ki je prilagojena načinu razmišljanja in učenja oseb z avtizmom. Omogoča jim razumevanje in predvidevanje zaporedja dogodkov, spoštuje potrebo po rutini in zagotavlja uspešnost. Otrok se v svojem okolju dobro znajde in je pomirjen, saj lahko razbere, kakšna je njegova naloga, koliko dela mora opraviti, kdaj je naloga končana in kaj sledi potem. Urnik posameznega otroka mora biti na vidnem mestu in dobro organiziran glede na otrokova močna področja.

Z dobro organiziranim urnikom pri otroku preprečimo občutek nelagodja, zmedenosti ... Ta metoda je stalnica v procesu izobraževanja.

POSPRAVI SOBO:

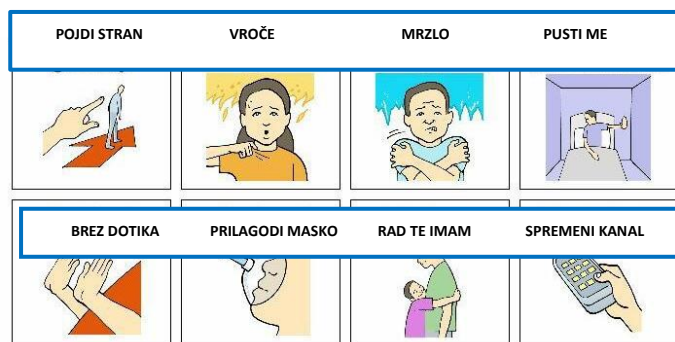
- __ postelji posteljo
- __ igrače zloži na police
- __ s krpo pobriši prah na policah in mizi
- __ posesaj tla
- __ izprazni koš za smeti

Vir: Mateja Šilc, prof. def. za osebe z motnjami sluha in govora

Kaj je metoda PECS?

PECS (*Pictures Exchange Communication System*) je metoda, ki jo je razvil dr. Andrew Bondy za majhne otroke z avtizmom in drugimi socialno-komunikacijskimi težavami. Pri tej metodi gre za to, da otrok izroči želeno ikono – slikico svojemu "komunikacijskemu partnerju" in mu s tem odgovori. Učenje se začne s preprosto izmenjavo in vodi do oblikovanja zahtevnejših stavkov.

Vir: http://www.avtizem-skoljke.org/DRUŠTVO_ZA_POMOČ_OTROKOM_Z_AVTISTIČNIMI_MOTNJIAMI

Delovni terapevt in fizioterapevt

Fizioterapija obsega področja preventive in programov za krepitev zdravja, zdravljenja in rehabilitacije. Delovna terapija omogoča otroku lažje in samostojnejše delovanje v vsakodnevnem življenju.

V prilagojenem programu za predšolske otroke se delovna terapija in fizioterapija prepletata. Gibalne aktivnosti so prilagojene starostni stopnji otrok in njihovim sposobnostim. Dejavnosti se odvijajo v celotni skupini s poudarkom na individualizaciji. Pri otrocih se razvijajo naravne oblike gibanja, senzomotorične sposobnosti in spretnosti, pridobivajo se čutno-gibalni vzorci, izboljšuje se gibljivost, mišična moč, koordinacija, ravnotežje, hitrost in vzdržljivost, usvajajo se normalni gibalni vzorci. Terapija poteka preko igre, kajti igra je terapija in terapija je igra. Vse aktivnosti so namenjene izboljšanju gibalnih sposobnosti otrok in s tem tudi kvaliteti življenja.

(Tanja Knehtl, Rok Kajzer)

Logoped

Delo logopeda obsega individualno obravnavo otroka, usmerjeno predvsem v izboljšanje oz. odpravo odstopanj v govorno-jezikovnem razvoju. V veliki meri je obravnavo posvečena razgibavanju govornega aparata, ki je predpogoj za pravilno artikulacijo glasov. Pri tem se pridobivajo tudi neusvojeni glasovi oz. se popravljajo nepravilno artikulirani glasovi.

Trajanje logopedске ure je odvisno od starosti, zmožnosti in osebnosti otroka. Logoped izbira tiste spretnosti in veščine, za katere meni, da bodo otroku v razvojni skupini najbolj koristile: risanje, izbira barv, izpolnjevanje navodil in odzivanje na predloge. Jezik ni specifična sposobnost, temveč je del splošne sposobnosti, ki sledi otrokovemu splošnemu kognitivnemu razvoju. Posamezni dosežki na kognitivni stopnji razvoja predstavljajo pogoj za razvoj jezika. Jezik ni samostojni mehanizem, ampak sposobnost, ki odraža posameznikov razvoj drugih procesov, kot so zaznavni, kognitivni in socialni procesi. Zaradi tega je dobro, da ima otrok veliko igrac, ki spodbujajo razvoj, npr. senzorne igrace, mehke žogice, sestavljanke. Pri obravnavi so vključene vaje, ki pripomorejo k razvijanju grobe in fine motorike ter vplivajo na pravilno držo pisala. K uram so vključene tudi knjige, saj spodbujajo govorno-jezikovni razvoj, in naloge, ki otroku predstavljajo izziv in jih zmore doseči.

S tem je otrokom omogočen optimalen razvoj, ki je pogoj za napredovanje na vseh področjih funkcioniranja.

(Olga Varlamova, prof. log. in def.)

PRAVICE OTROK

- Vrtec je institucija, ki mora skrbeti za uresničevanje temeljnih otrokovih pravic. V demokratični državi zastopajo otrokove pravice starši oziroma njihovi zakoniti zastopniki (v nadaljnjem besedilu starši).
- Otrokom, vključenim v javne vrtce, država zagotavlja možnost za optimalen razvoj ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, narodno pripadnost, telesno in duševno konstitucijo itn.; optimalen razvoj vključuje tudi možnost poglobljenega razvoja na določenem področju.
- Uresničevanje zahteve po enakih možnostih ni mogoče brez upoštevanja razlik in pravice do izbire in drugačnosti, ki jo mora omogočiti organizacija življenja in dela v vrtcu. Pri otrocih je to povezano z vzgojo za strpnost, solidarnost in odgovornost ter s postopnim razvijanjem kritičnega duha, osebnih odločitev in avtonomne presoje. Javni vrtci so svetovnonazorsko nevtralni.

OBVEZNOSTI STARŠEV DO VRTCA

- Pred vstopom otroka v vrtec je potrebno prinesiti potrdilo pediatra o zdravstvenem stanju otroka.
- Ob sprejemu otroka v vrtec so starši dolžni opozoriti delavce na posebnosti otroka, ki so pomembne za njegovo varnost in zdravje, ter jih seznanimi z morebitnimi zdravstvenimi posebnostmi.
- V vrtec se pripelje zdravega otroka, ki ne ogroža zdravja drugih otrok in zaposlenih.
- V primeru nalezljivih bolezni starši o okužbi obvestijo odgovorno osebo v vrtcu.
- Pri prihajanju po otroka v vrtec se ne zamuja.
- Upoštevati se mora hišni red vrtca.
- Redno je potrebno obveščati strokovni delavki o spremembi podatkov (spremembe telefonske številke, naslova ipd.).
- V vrtec ni dovoljeno prinašati predmetov, ki bi lahko ogrozili varnost in zdravje otrok.
- Otrok po dogovoru lahko v oddelek prinaša svoje igrače, vendar vrtec ne sprejema odgovornosti za poškodovanje ali izgubo le-teh.
- Če otrok zboli, morajo starši priti po njega v najkrajšem možnem času.
- Otroka morajo ob prihodu in odhodu iz vrtca spremljati starši oziroma od njih pooblaščen osebe.
- Starši pustijo ali prevzamejo otroka v vrtcu samo v prisotnosti strokovnega delavca vrtca. Otrok ne sme ostati v garderobi ali celo pred vrtcem sam!
- V okviru poslovnega časa je otrok lahko v vrtcu prisoten največ devet ur.

*Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu ...*

Tone Pavček

Viri slik:

<https://mojedete.si/uvajanje-otrok-v-vrtec/>: slika str. 3, 23

<https://www.vrtec-bled.si/2023/03/02/vpis-otrok-v-vrtec-bled-za-solsko-let-2023-2024/>:
slika str. 10

<https://www.zpms.si/2020/12/24/kdo-so-otroci-s-posebnimi-potrebami/>: slika str. 15

<https://www.facebook.com/MShradeckralove/photos/a.426112734456792/858876994513695/?type=3&theater>: slika str. 19

<https://www.dreamstime.com/kids-speech-therapist-toys-books-letters-mirror-image122312086>: slika str. 20

Likovni izdelki: učenci šole z mentoricama Alenko Kosem in Jasno Veber Zazula

Vsebina publikacije: Tanja Kaučević, Barbara Žnidarko, Olga Varlamova, Tanja Knehtl, Rok Kajzer, Staša Potočnik, Borislava Munda, mag. Lidija Marin

Oblikovanje publikacije: Staša Potočnik, Borislava Munda

Lektoriranje: Vojka Havlas

Izdano: 2024

